

Współczesne życie muzyczne klasztoru na Jasnej Górze

o. Nikodem Kilnar OSPPE

Jasna Góra – z Cudownym Obrazem Najświętszej Maryi Panny od 1382 roku była miejscem szczególnej ewangelizacji, do którego przybywają miliony pielgrzymów z kraju i z zagranicy. Co istotne, posługujący w tym miejscu od początku Zakon św. Pawła I Pustelnika, powszechnie zwany zakonem paulińskim, od początku troszczył się z niezwykłą pieczołowitością o piękno Liturgii i ściśle z nią związanej muzyki. To właśnie w trosce o piękno liturgii, paulini założyli w połowie XVI wieku *Kapelę Jasnogórską*, która na przestrzeni wieków odegrała wyjątkową rolę kulturotwórczą dla tego regionu, a także Polski i całej środkowej Europy. Była zarazem miejscem edukacji, obejmując swoim mecenatem wszystkie kapele paulińskie działające na terenie Rzeczypospolitej (m.in. w Krakowie, Pińczowie, Brdowie, Leśnej Podlaskiej, Warszawie, Włodawie czy Starej Wsi). Warto także wspomnieć o kontaktach *Kapeli Jasnogórskiej* z innymi kapelami należącymi do różnych zgromadzeń zakonnych, katedr, co warto podkreślić zwłaszcza w odniesieniu do katedry wawelskiej oraz wzajemne kontakty z kapelami w Krakowie, Wrocławiu, Wiedniu, Pradze czy Dreźnie.

Kasata zakonu oraz tragedie wojenne spowodowały ogromne spustoszenie w organizacji życia muzycznego i liturgicznego, zwłaszcza pod koniec XIX oraz na początku XX wieku. Pomimo trudnych czasów sanktuarium prowadziło jednakże nadal swoją misję, rodziły się nowe zespoły, powstawał nowy repertuar liturgiczno-muzyczny. Rozwoju tego nie zdołały unicestwić nawet działania dwóch wojen światowych, dzięki czemu do dziś Jasna Góra stanowi wiodący ośrodek życia muzycznego, liturgicznego i kulturalnego. W ramach klasztoru niezmiennie działa wiele zespołów muzycznych – wokalnych i instrumentalnych, prowadzone są badania nad licznie zachowanymi w tamtejszym archiwum muzykaliami (jeden z najliczniejszych zbiorów tego rodzaju na terenie Europy Środkowej), podejmowane są także różnorodne inicjatywy, które mają na celu szeroko pojętą promocję polskiej religijnej kultury muzycznej.

Życie liturgiczne na Jasnej Górze rozpoczyna się codziennie o 5.30 śpiewem *Godzinek ku czci Najświętszej Maryi Panny*. Od godz. 6.00 do 21.00 sprawowane są Eucharystie, podczas których grają zatrudnieni w sanktuarium organiści (obok oficjalnie zatrudnionych organistów postugę tę pełnią również ojcowie i bracia paulini). Każdego dnia w sanktuarium granych jest ponad 15 Mszy Świętych w niedziele i święta 23 celebracji eucharystycznych oraz nieszpory. Warto także podkreślić, iż codzienna liturgia Mszy Świętych w języku łacińskim (o godz. 8.00 w Kaplicy Matki Bożej) sprawowana jest zawsze ze śpiewem chorału gregoriańskiego i utworów polifonicznych w wykonaniu Jasnogórskiego Kwartetu Wokalnego *Cantus*.

Jasnogórskie zespoły wokalne

Nie jest moim celem omawianie rozwoju działających w ramach klasztoru zespołów muzycznych. Chcę wymienić jedynie te, które działają aktualnie, jak również wskazać na podejmowane w ostatnich kilku dziesięcioleciach inicjatywy muzyczne, by ukazać różnorodność życia muzycznego tego ośrodka oraz jego znaczenie w promocji muzyki polskiej.

Do najważniejszych zespołów wokalnych należą:

Jasnogórski Chór Mieszany im. NMP Królowej Polski – powstały w 1952 roku z inicjatywy o. Jerzego Tomzińskiego (zasłużonego przeora i długoletniego Generała Zakonu). Od początku swego istnienia uczestniczył w głównych uroczystościach jasnogórskich, jak również podczas niedzielnych Mszy Świętych. Do jego dyrygentów należeli tak zasłużeni muzycy, jak: Eugeniusz Brańka, Janusz Muszyński czy Józef Siedlik. Aktualnie dyrygentem jest Marcin Lauzer. Warto podkreślić, iż zespół ten posiada w swoim repertuarze wiele dzieł kompozytorów polskich, zarówno dawnych, jak i współczesnych. Od 2010 roku chór należy do Federacji *Caecilianum*, dzięki czemu poszerzyły się możliwości udziału w koncertach, przesłuchaniach, szkoleniach czy konkursach.

Jasnogórski Chór Żeński Kółeczko – powstał w latach 1928–1929. W roku 1930 dyrygentem zespołu został o. Norbert Motylewski, który do współpracy zaangażował Siostry Zmartwychwstanki. Kolejnymi dyrygentami chóru byli: Edward Mąkosza, o. Wawrzyniec

Kościelecki, o. Leander Pietras, Janusz Muszyński, Tadeusz Hryniewicki, Katarzyna Kasprzyk, Jarosław Jasiura, a obecnie Mariola Jeziorowska.

Jasnogórski Kwartet Wokalny *Cantus* – powstał w maju 1992 roku z inicjatywy ówczesnego przeora klasztoru na Jasnej Górze o. Jerzego Tomzińskiego. Aktualnie kierownikiem artystycznym Kwartetu, a zarazem jego członkiem jest Przemysław Jeziorowski. Jak wyżej wspomniano, głównym celem działalności zespołu jest kontynuacja i pielęgnowanie tradycji śpiewu gregoriańskiego na mszy konwentualnej – łacińskiej, która jest odprawiana codziennie o godz. 8.00 w kaplicy Matki Bożej. W jego repertuarze znajdują się także dzieła muzyki polskiej, dawnej i współczesnej (np. Wacław z Szamotuł, Cyprian Bazylik, Grzegorz Gerwazy Gorczycki, Tadeusz Paciorkiewicz, Marian Sawa, Józef Świder). Kwartet śpiewa również podczas różnych uroczystości kościelnych związanych z życiem sanktuarium jasnogórskiego, towarzyszy także swoim śpiewem podczas wizyt różnych znakomitych gości klasztoru. Prowadzi ponadto szeroką działalność koncertową poza Jasną Górą, w kraju i za granicą.

Jasnogórski Chór Chłopięc–Męski *Pueri Claromontani* – powstał 21 stycznia 2003 roku z inicjatywy o. Nikodema Kilnara, ówczesnego podprzeora Jasnej Góry i opiekuna chórów jasnogórskich. Po wstępnym zorganizowaniu zespołu został on połączony z chórem chłopięcym *Gaude Mater*, działającym przy Miejskim Ośrodku Promocji Kultury. Funkcję dyrygenta objęła Mariola Jeziorowska, której pomagał organista sanktuarium – Marcin Lauzer. W roku 2005 dyrygentem Jasnogórskiego Chóru Chłopięc–Męskiego *Pueri Claromontani* został Jarosław Jasiura – jasnogórski organista, dyrygent i kompozytor. We wrześniu 2020 roku zespół objęła s. Maria Bujalska, która wcześniej była odpowiedzialna za zajęcia z emisji głosu. Chór chłopięc systematycznie uczestniczy w liturgii Mszy Świętej (w kaplicy Matki Bożej oraz w bazylice), śpiewa podczas licznych uroczystości w sanktuarium (np. podczas nowenny ku czci św. Pawła I Pustelnika), występuje także w licznych koncertach, uświetnia uroczyste celebracje eucharystyczne w wielu parafiach archidiecezji częstochowskiej. Odbył także kilka zagranicznych podróży koncertowych. Chór chłopięc *Pueri Claromontani* należy do Polskiej Federacji *Pueri Cantores* (na przełomie roku 2010/2011 uczestniczył w Międzynarodowym Kongresie *Pueri Cantores* w Rzymie).

Jasnogórski Chór Dziewczęcy *Filiae Mariae* – powstał 28 stycznia 2003 roku, także z inicjatywy o. Nikodema Kilnara. W lutym tego roku do chóru został dołączony zespół wokalny *Subito*, prowadzony przez Mariolę Jeziorowską. Podstawowym celem działalności muzycznej chóru dziewczęcego jest ubogacenie śpiewem różnych uroczystości liturgicznych w jasnogórskim sanktuarium (zarówno lokalnych, jak i o charakterze ogólnopolskim, np. różnego rodzaju pielgrzymki).

Jasnogórski Zespół Wokalny *Camerata* – powstał w grudniu 1988 roku, a jego założycielem był Przemysław Jeziorowski. Od 1992 roku *Camerata* działa przy klasztorze oo. Paulinów na Jasnej Górze (dwa razy w miesiącu śpiewacy występowali podczas niedzielnej Mszy Świętej). W styczniu 2006 roku dyrygentem zespołu został Jarosław Jasiura. Obok posługi liturgicznej, chór prowadzi aktywną działalność koncertową na terenie Częstochowy i okolic, a także w kraju i za granicą. Posiada zróżnicowany repertuar twórczości religijnej, w tym wielu kompozytorów polskich, także dzieła twórców jasnogórskich opracowywanych w ramach działalności Zespołu Naukowo-Redakcyjnego Jasnogórskich Muzykaliów. Zespół zakończył swoją działalność w roku 2015.

Schola międzyzakonna (żeńska) – powstała w 2010 roku z inicjatywy o. Nikodema Kilnara oraz s. Marii Bujalskiej ze Zgromadzenia Uczennic Boskiego Mistrza. Jej powstanie było wyrazem troski o permanentną formację liturgiczno-muzyczną sióstr zakonnych miasta Częstochowy, w ramach duszpasterstwa muzyków kościelnych. Po niecałych dwóch latach schola zakończyła działalność.

Jasnogórskie zespoły instrumentalne

Obok omówionych wyżej zespołów wokalnych, przy jasnogórskim sanktuarium działają również zespoły instrumentalne, spośród których należy wymienić następujące:

Jasnogórska orkiestra dęta – powstała w 1962 roku z inicjatywy o. Jerzego Tomzińskiego, a jej dyrygentem został Alfred Stępniewski, który również prowadził zajęcia dla paulińskich intradzystów. Orkiestra składała się z 18 paulinów oraz 21 muzyków świeckich związanych z orkiestrą symfoniczną, szkołą muzyczną, a także muzyków pochodzących z orkiestr

amatorskich. Po śmierci Alfreda Stępniewskiego (5 grudnia 2000 roku) prowadzenie orkiestry przejął Marek Piątek, który prowadzi ją owocnie i z sukcesami do dzisiaj.

Jasnogórska orkiestra dęta każdego roku uświetnia uroczystości liturgiczne w Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze, a także poza nim. Orkiestra gra regularnie na zakończenie starego roku (nabożeństwo i procesja w bazylice), coroczny koncert w bazylice w ostatnią sobotę stycznia, ponadto pełni liturgiczną posługę muzyczną (m.in. podczas procesji rezurekcyjnej w Dzień Zmartwychwstania Pańskiego, procesji przez miasto w oktawie Bożego Ciała, a także w ramach uroczystości Matki Bożej Królowej Polski, Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oraz Matki Bożej Jasnogórskiej (26 sierpnia). Występuje również w ramach obchodów Święta Wojska Polskiego (apel i przemarsz na plac jasnogórski), Pielgrzymki Sybiraków i wspomnienia żołnierzy walczących pod Monte Cassino (druga niedziela maja), uroczystości rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz odzyskania niepodległości (11 listopada). Towarzyszy także Ogólnopolskiej Pielgrzymce Rzemiosła Polskiego, pielgrzymkom kombatantów i harcerzy, energetyków, elektryków i elektroników, uświetnia ponadto dni święta muzyki.

Jasnogórski oktet dęty – powstał w 2001 roku z inicjatywy o. Nikodema Kilnara. W skład zespołu wchodzi soliści Filharmonii Częstochowskiej, absolwenci i studenci Akademii Muzycznej w Katowicach oraz Akademii Muzycznej we Wrocławiu, a także uczniowie Zespołu Szkół Muzycznych im. M.J. Żebrowskiego w Częstochowie. Dyrygentem zespołu jest Marek Piątek. Jasnogórski oktet dęty uczestniczy w najważniejszych uroczystościach na Jasnej Górze, a także koncertuje przy różnych okazjach i w różnych miejscach (także poza Częstochową), prezentując głównie opracowania muzyki dawnej, w tym kompozytorów polskich.

Zespół paulińskich intradzystów – każdego dnia podczas ceremonii odsłonięcia oraz zasłonięcia Cudownego Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej grane są (zawsze „na żywo”!) intrady przez paulińskich intradzystów. Zwyczaj ten rozpoczął się już w XVII wieku. Intrady wykonywali członkowie kapeli jasnogórskiej aż do roku 1938, kiedy to tradycję tę przejęli ojcowie i bracia paulini, zastępując płatnych muzyków z Częstochowy. Aktualnie dyrygentem intradzystów jest kapelmistrz Marek Piątek, który prowadzi także zajęcia dla braci postulatów oraz nowicjuszy w Leśniowie. Warto w tym miejscu przypomnieć, że w jasnogórskim archiwum znajduje się

ponad 70 różnych intrad (m.in. tzw. *Intrada Staro-Królewska*, pochodząca z XVII wieku czy intrady przebywającego na Jasnej Górze w 1908 roku Lorenzo Perosiego, kapelmistrza rzymskich bazylik). Dodajmy jeszcze, że powstało kilka intrad na okoliczność milenium chrztu Polski oraz 600–lecia Jasnej Góry, napisanych na zamówienie o. Wawrzyńca Kościeleckiego OSPPE, który zainicjował spotkania polskich twórców w jasnogórskim sanktuarium, czego owocem były liczne kompozycje poświęcone Matce Bożej.

Jasnogórskie zespoły muzyki dawnej

Dla potrzeb rozpoczętego u progu obecnego stulecia projektu odkrywania muzyki jasnogórskiej realizowanego w ramach działalności Stowarzyszenia *Kapela Jasnogórska* przez Zespół Naukowo-Redakcyjny Jasnogórskich Muzykaliów, powstały dwa zespoły złożone z profesjonalnych muzyków, biorące udział w prezentacjach koncertowych oraz nagraniach płytowych:

Zespół Muzyki Dawnej *Kapela Jasnogórska* – powstał w 2000 roku z inicjatywy Stowarzyszenia *Kapela Jasnogórska* i nawiązuje do działającego na Jasnej Górze przez blisko 400 lat zespołu wokalny-instrumentalnego o tej samej nazwie. Celem zespołu jest promocja wielkiego dorobku muzycznego sanktuarium jasnogórskiego, zwłaszcza z okresu od XVII do XIX wieku. Zespół skupia muzyków specjalizujących się w wykonywaniu muzyki dawnej, których skład zmienia się w zależności od prezentowanego repertuaru. Pierwszym jego dyrygentem był Jan Tomasz Adamus – organista i znakomity specjalista w zakresie interpretacji muzyki dawnej. Obecnie funkcję tę pełni Jarosław Jasiura, jasnogórski organista, dyrygent i kompozytor.

Zespół Muzyki Dawnej *Capella Czestochoviensis* – powstał 22 listopada 2005 roku z inicjatywy o. Nikodema Kilnara OSPPE, Prezesa Stowarzyszenia *Kapela Jasnogórska* oraz współinicjatora projektu. Jego celem jest popularyzacja i realizacja nagrań płytowych dzieł muzyki dawnej (głównie z XVIII i XIX wieku) zachowanych w archiwum muzycznym klasztoru oo. Paulinów na Jasnej Górze, należących do działającej w klasztorze kapeli jasnogórskiej. Obecny skład zespołu jest międzynarodowy; grają w nim Polacy, Austriacy, Słowacy oraz Czesi. Jego kierownikiem artystycznym jest częstochowianin Tomasz Wabnic, skrzypek i altowiolista, działający w Wiedniu. Do szczególnej misji zespołu należy popularyzacja jasnogórskiej muzyki

dawnej na całym świecie, przez co nawiązuje on do bogatej tradycji muzycznej Narodowego Sanktuarium Jasnogórskiego.

Jasnogórskie stowarzyszenia muzyczne

Stowarzyszenie *Kapela Jasnogórska*

Kierując się szacunkiem dla wielowiekowej tradycji i dorobku licznych pokoleń kompozytorów, wykonawców, budowniczych instrumentów i innych osób zasłużonych dla życia muzycznego Jasnej Góry grupa osób, przedstawicieli różnych środowisk Częstochowy, działając przy życzliwości klasztoru jasnogórskiego oraz władz miasta, założyła w 1999 roku Stowarzyszenie *Kapela Jasnogórska*. Celem statutowym Stowarzyszenia jest przede wszystkim „promocja twórczości kompozytorów jasnogórskich oraz muzykaliów zgromadzonych w jasnogórskim archiwum muzycznym”, który realizowany jest poprzez organizację koncertów zespołu *Kapela Jasnogórska*, opracowywanie i wydawanie materiałów nutowych kompozycji ze zbiorów jasnogórskich, a także publikacji popularnonaukowych, dotyczących dziejów kultury muzycznej na Jasnej Górze. Prezesami Stowarzyszenia od czasu jego powstania byli: Wanda Malko i Maciej Zagórski, a następnie o. Nikodem Kilnar. Uczestnictwo ojców paulinów w pracach Stowarzyszenia dodało mu nowego rozmachu i otworzyło szersze perspektywy działań. W jego ramach od 2004 roku aktywnie działa Zespół Naukowo-Redakcyjny Jasnogórskich Muzykaliów, przygotowujący materiały nutowe, komentarze naukowe do płyt, źródłowe wydania nutowe oraz publikacje naukowe. Podejmuje również różnorodne działania, które mają na celu promocję jasnogórskiej muzyki dawnej (np. w formie artykułów, opracowań monograficznych, udziału w konferencjach naukowych itp.). W 2009 roku, staraniem o. Nikodema Kilnara, o. Dariusza Cichora oraz prof. Remigiusza Pośpiecha, została powołana dodatkowo Podkomisja liturgiczno-historyczno-muzykologiczna o międzynarodowym składzie, mająca na celu prowadzenie badań paulińskiej liturgii średniowiecznej.

W ramach działalności Stowarzyszenia *Kapela Jasnogórska* i funkcjonującego w jej ramach Zespołu Naukowo-Redakcyjnego Jasnogórskich Muzykaliów, od 2003 roku organizowane są regularne koncerty promujące muzyczne dziedzictwo klasztoru oo. Paulinów na Jasnej Górze. W ich ramach mają miejsce prezentacje utworów opracowywanych

i przygotowywanych do wykonań (w zdecydowanej większości są to współczesne prawykonania) przez członków wspomnianego wyżej zespołu na podstawie zachowanych w jasnogórskim archiwum rękopiśmiennych autografów i kopii. Warto dodać, że zespół naukowy złożony jest z muzykologów i muzyków reprezentujących różne środowiska z całej Polski (Częstochowa, Kraków, Lublin, Łódź, Opole, Poznań, Szczecin, Warszawa i Wrocław). W projekcie zaangażowani są czołowe polskie, a także kilka zagranicznych zespołów specjalizujących się wykonywaniem muzyki dawnej. Dotychczas w koncertach i nagraniach płytowych uczestniczyły następujące zespoły instrumentalne i wokalne (w kolejności alfabetycznej):

- *Accademia dell'Arcadia* pod dyr. Bartłomieja Stankowiaka,
- *Capella Czestochoviensis* pod dyr. Tomasza Wabnica,
- *Capella Regia Praha* pod dyr. Roberta Hugo,
- Chór i orkiestra instrumentów z epoki *La Tempesta* pod dyr. Jakuba Burzyńskiego,
- Chór kameralny *Cantores Minores Wratislavienses* pod dyr. Piotra Karpety,
- Kapela Dworska *Consortium Sedinum* pod dyr. Pawła Osuchowskiego,
- Orkiestra Historyczna! {oh!} pod dyr. Martynty Pastuszki i Marcina Świątkiewicza,
- Polska Orkiestra XVIII wieku pod dyr. Paula Esswooda (kier. art. Tomasz Ślusarczyk),
- Zespół Instrumentów Historycznych *Concerto Polacco* pod dyr. Marka Toporowskiego,
- Zespół Muzyki Dawnej *Capella Claromontana* pod dyr. Tomasza Wabnica,
- Zespół Muzyki Dawnej *Kapela Jasnogórska* pod dyr. Jana Tomasza Adamusa,
- Zespół Muzyki Dawnej *Kapela Jasnogórska* pod dyr. Jarosława Jasiury,
- Zespół Muzyki Dawnej z Zamku Królewskiego na Wawelu *Floripari* pod dyr. Aleksandra Tomczyka,
- Zespół Śpiewaków Miasta Katowic *Camerata Silesia* pod dyr. Anny Szostak,
- Zespół Wokalny *A Capella Leopoldis* pod dyr. Pawła Osuchowskiego,
- Zespół Wokalny *Sine Nomine* pod dyr. Marka Toporowskiego,
- *Schola Gregoriana Cardinalis Stephani Wyszyński* pod dyr. Michała Sławeckiego.

Istotnym nurtem działalności Zespołu Naukowo-Redakcyjnego Jasnogórskich Muzykaliów jest także organizacja ogólnopolskich oraz międzynarodowych konferencji naukowych. Dotychczas miały miejsce sympozja poświęcone Marcinowi Józefowi Żebrowskiemu (2004),

o. Erykowi Briknerowi OSPPE (2005), o. Cyrylowi Florianowi Gieczyńskiemu OSPPE (2006), o. Władysławowi Leszczyńskiemu (2007), o. Amandousowi Ivančićowi (2008), Józefowi Elsnerowi (2009), Filipowi Gotschalkowi (2010), Franciszkowi Perneckherowi (2011), średniowiecznej liturgii paulińskiej (2011, 2013 i 2018), źródłom do dziejów kultury muzycznej w ośrodkach kościelnych w Polsce (2014) oraz związkom klasztoru i muzyki (2015). Najcenniejszym owocem omawianego projektu są nagrania płytowe (w większości są to tzw. *World premier recording*) oraz publikacje nutowe. Dotąd ukazało się ponad 60 płyt, które zawierają 287 utworów autorstwa 41 kompozytorów, plus 82 anonimowych melodii gregoriańskich, a także 11 zeszytów serii nutowej, w ramach której opublikowano partytury (z odrębnymi partiami głosów) 16 kompozycji 7 twórców. Opublikowano także 7 monografii naukowych, w tym m.in. fototypiczną edycję słynnego *Mszału Jagiellonów* z początku XVI wieku oraz krytyczne wydanie opublikowanego w roku 1586 dzieła o. Mikołaja z Wilkowiecka OSPPE *O Mszej Świętej opisanie*.

Stowarzyszenie Jasnogórska Szkoła Chóralna

Stowarzyszenia Jasnogórska Szkoła Chóralna powstało w 2007 roku z inicjatywy O. Nikodema Kilnara OSPPE, przy akceptacji ówczesnego Przeora Jasnej Góry o. Bogdana Waliczka oraz przy współudziale Jarosława Jasiury, jasnogórskiego organisty. Stowarzyszenie zostało oficjalnie założone 19 stycznia 2007 roku, a zarejestrowane 17 maja tego roku. Zrzesza osoby i instytucje działające na rzecz kultury, sztuki, religii, ochrony dóbr kulturalnych i tradycji, nauki, edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży oraz wspierania ich umiejętności i uzdolnień artystycznych przy sanktuarium na Jasnej Górze. Pierwszym prezesem Stowarzyszenia był Jarosław Jasiura, obecnie funkcję tę pełni Rafał Jasiński. Asystentem kościelnym z ramienia klasztoru jasnogórskiego jest o. Nikodem Kilnar.

Celem Stowarzyszenia jest prowadzenie działalności na rzecz ogółu społeczności w zakresie m.in.: kultury, sztuki, religii, ochrony dóbr kultury, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, a także podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej. Stowarzyszenie realizuje swoje cele w szczególności poprzez prowadzenie Jasnogórskiej Publicznej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st. (założonej

w 2011 roku), opiekę nad chórami oraz zespołami muzycznymi działającymi przy Narodowym Sanktuarium na Jasnej Górze, zaangażowanie w muzyczną oprawę uroczystości religijnych oraz prowadzenie działalności kulturalnej poprzez organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć artystycznych (recitali, koncertów, festiwali, warsztatów).

* * *

Jasna Góra każdego dnia tętni życiem liturgicznym i muzycznym, poprzez działalność licznych zespołów wokalnych i instrumentalnych. Podejmowane są tu również różne inicjatywy promujące muzykę dawną, przede wszystkim kompozytorów miejscowych – członków kapeli jasnogórskiej, a także innych muzyków polskich. To ciągłe ubogacanie życia muzycznego i przenikanie się różnych wpływów tworzy niepowtarzalny klimat maryjnego sanktuarium jasnogórskiego, w którym człowiek odnajduje harmonię z Bogiem poprzez piękno, które On stworzył. Jak stwierdza o. Józef Płatek, wieloletni Generał Zakonu Paulinów: „nie ma w Polsce drugiego takiego miejsca, które mogłoby się poszczycić prezentacją tak urozmaiconych form kultury muzycznej i to nie tylko w wymiarze krajowym, ale także międzynarodowym”.